

ÖZET

Planlama Uzmanlığı Tezi

BİYOYAKIT POLİTİKALARININ TARIM SEKTÖRÜNE ETKİLERİ

E. EMRAH HATUNOĞLU

Petrol arzının ebediyen var olacağı hakkındaki yaygın kanaatin yavaş yavaş yok olmasından sonra, biyoyakıtlar sürdürülebilirliğe katkı sağlamak bağlamında dikkate değer bir önem kazanmıştır. Özellikle 2000’li yıllarda, dünya çapında artan çevresel duyarlılığa paralel biçimde, biyoyakıtlar, sadece enerji sektöründe değil aynı zamanda çevresel konular ve tarım sektöründe de ortaya çıkan sorunların üstesinden gelecek yeni bir politik araç olarak görülmektedir.

Her ne kadar biyoyakıtlar tek başlarına can sıkıcı petrol sorunuyla başa çıkma kapasitesinden yoksun olsalar da, en azından birileri tarafından çevreci yeni bir yaşam tarzının ilk habercisi olarak değerlendirilmektedirler. Bu algı gerçeği belli bir oranda yansıtmaktadır çünkü her şeyin olduğu gibi biyoyakıtların da avantaj ve dezavantajları vardır. Bu yüzden, biyoyakıtlarla ilgili yeni politika önerilerinde bulunmadan önce, biyoyakıtların etkilerinin titiz ve dikkatli bir yaklaşımla ele alınması gerekmektedir.

Bu çalışmada, biyoyakıt politikalarının tarım sektörüne olası etkileri gıda güvencesi, tarımsal çevre, çiftçi gelirleri ve kırsal kalkınma açısından incelenmiştir. Bu çalışmanın bulgularından birisi, yoğun biyoyakıt üretiminin, yeterli gıda arzına, gıdaya erişim ve gıdanın satın alınabilirliği boyutlarıyla da gıda güvencesine bir tehdit oluşturduğudur. Biyoyakıtların artan hammadde taleplerinin bir sonucu olarak; sera gazı salınımları, toprak erozyonu ve kirliliği, su kullanımı ve biyoçeşitlilik açısından da tarımsal çevrenin olumsuz olarak etkilendiği müşahede edilmiştir. Diğer yandan, biyoyakıtların tarım sektörünün istihdam kapasitesinin büyümesine, çiftçi gelirlerinin artırılmasına ve kırsal kalkınmanın sağlanmasına açık biçimde olumlu etkilerinin bulunduğu ortaya konulmuştur.

Bu bulgular ışığında, Türkiye’deki biyoyakıtların durumu dikkatle tetkik edilmiştir. Biyoyakıt üretimi için gerekli altyapının etkileyici biçimde tamamlanmasına tam zıt biçimde, güncel üretim ve satış rakamlarında bir hayal kırıklığı yaşandığı gözlenmektedir. Üretim kapasitesiyle mevcut üretim miktarı arasındaki devasa fark, etkili bir destekleme mekanizmasının tartışılması gerektiğini göstermektedir. Sektör temsilcileri dünyada da yaygın olan geleneksel fosil yakıtlarla harmanlama zorunluluğu üzerinde çok durdukları için, bu çalışmada farklı harmanlama senaryoları; üretim altyapı kapasitesi, gıda güvencesi, çiftçi gelirleri ve kırsal kalkınma ile bütçe bağlamında değerlendirilmiştir. Bu analizin yardımıyla, biyoyakıtların muhtemel olumsuz etkilerini de göz önünde bulundurarak, uygulamaya konulabilecek alternatif yaklaşımlar tartışılmıştır.

Bu çalışma, iyi bir fırsatı tarımsal ve çevresel bir soruna dönüştürmeden, Türkiye’nin biyoyakıt kaynaklarından nasıl tatmin edici bir şekilde faydalanabileceğini ortaya koyacaktır. Tüm bunların yanında daha da önemlisi, bu çalışmanın önerileri, hâlihazırda mevcut olmayan kapsamlı bir ulusal biyoyakıt politikasının tasarlanması için gereken ortak çabanın teşkiline katkı sağlayabilecektir.

Anahtar Kelimeler: biyoyakıtlar, biyoetanol, biyodizel, biyoyakıt politikaları, gıda güvencesi, tarımsal çevre, çiftçi gelirleri, kırsal kalkınma, biyoyakıt mevzuatı, zorunlu harmanlama oranı.

ABSTRACT

Planning Expertise Thesis

THE IMPACTS OF BIOFUEL POLICIES ON AGRICULTURE SECTOR

E. Emrah HATUNOĞLU

After the conventional wisdom stating oil supply can last forever had been undermined, biofuels gained a considerable importance within the framework of contributing sustainability. Particularly during the 2000s, in parallel with the growing environmental sensitivity worldwide, biofuels have been seen as a novel political instrument to come up with the problems arising not only in energy sector, but also in environmental issues and agriculture sector.

Even though the biofuels are not alone capable of coping with frustrating oil challenge, they are regarded as, at least by some, the immediate precursor of a new green lifestyle. This impression only partially reflects reality; more importantly, like everything else, biofuels also have the pros and cons. Therefore, before proposing new policies regarding with biofuels, the impacts of biofuels have to be considered with a scrupulous care and surgical precision.

In this study, the impacts of biofuel policies on agriculture sector have been examined in terms of food security, agricultural environment, farmer's income and rural development. One of the findings of this examination is that intense biofuel production has resulted in a threat to sufficient food supply as well as food security in the context of access to and availability of food. It has also been beheld that, as a result of rising raw material demand of biofuels, agricultural environment has negatively been affected from the standpoint of greenhouse gas emissions, soil erosion, land pollution, water usage, and inter alia, biodiversity. On the other hand, it has been proved that biofuels have clearly positive impacts to augment employment capacity in agriculture sector, escalate farmer's income and ensure rural development.

In the light of these findings, the status of biofuels in Turkey has been scrutinized. It seems that the necessary infrastructure for biofuel production has been completed impressively in contrast to disappointment came into being for actual production and sales rates. The enormous gap between production capacity and actual production shows that an efficient supporting mechanism has to be debated. Since the sector representatives put so much stress on compulsory blending rate with traditional fossil fuels, which is one of the common implementations in the world, in this study, different blending scenarios have been evaluated from the production infrastructure capacity, food security, farmer's income and rural development, and budget point of view. By the help of this analysis, by taking possible negative impacts of biofuels into account, the alternative approaches that can be put into action have been discussed.

This study would yield further insights into how Turkey might satisfactorily utilize its biofuel resources without turning a good opportunity into an experience of agricultural and environmental misery. Further and equally importantly, the proposals of this study can contribute to constitute a concerted effort to contemplate a comprehensive national biofuel strategy, which does not exist at present.

Key Words: biofuels, bioethanol, biodiesel, biofuels policies, food security, agricultural environment, farmer's income, rural development, biofuel legislation, mandatory blending rate.